

SPORT VOOR ALLEN

Flickr: Pixelkids

SOPHIE COOLS

Succesvolle jeugdsportprojecten bij de sportfederaties

De sportfederaties staan aan de vooravond van het laatste jaar van de huidige beleidsperiode. Ook de projecten binnen de facultatieve opdracht jeugdsport gaan hun laatste jaargang in. En binnenkort gaan heel wat federaties aan de slag om hun (ver)nieuw(d) project voor de volgende olympiade uit te werken. Tijd dus om een overzicht te geven van de huidige jeugdsportprojecten.

32 sportfederaties dienden een project facultatieve opdracht jeugdsport in voor 2012. Voor het grote deel daarvan wordt 2012 het vierde jaar binnen de huidige projecten, voor enkelen het tweede of derde jaar, en voor één federatie het eerste jaar. Het beschikbare

krediet voor 2012 bedraagt 1.743.000 euro. Dat bedrag ligt iets hoger dan in 2011 en is gelijk aan dat van 2010 (telkens 30 sportfederaties).

28 sportfederaties verdelen hun subsidies op basis van een puntensysteem. Sommigen werken daarbij met luiken of pijlers, of met verplichte en optionele criteria. 16 van deze sportfederaties verbinden aan hun puntensysteem ook een kwaliteitslabel. Vier sportfederaties kiezen uitsluitend voor een labelsysteem, al dan niet met nog extra optionele criteria. Deze kwaliteitslabels verschillen qua inhoud en benaming uiteraard per federatie, al werken de meeste federaties met een opdeling in de labels (bv. gouden, zilveren en bronzen label of één-, twee- en driesterrenclubs)

Verplichte voorwaarden

24 van de 32 federaties vragen dat hun clubs aan bepaalde basisvoorwaarden voldoen om in het

project in te stappen. Deze basisvoorwaarden zijn bij bepaalde federaties puur administratief en hebben bij andere federaties dan weer een inhoudelijke focus. Alle federaties proberen het evenwicht te bewaken tussen het streven naar continue kwaliteitsverhoging en het blijven betrekken van de minder sterke clubs. Een tiental federaties hebben daarom dan ook aparte incentives voor minder sterke of nieuwe jeugdsportclubs. Dat gebeurt onder andere via extra inhoudelijke ondersteuning (bv. handboek, gesprek, ...), verdubbeling van het aantal punten en een luik met aparte voorwaarden voor nieuwe clubs.

Op vlak van basisvoorwaarden stellen de meeste federaties (21) administratieve verplichtingen. Tien sportfederaties stellen eisen naar kwalificatie van één of meerdere trainers als instapvoorwaarde. 14 federaties stellen ook inhoudelijke basisvoorwaarden en nog eens veertien (al dan niet dezelfde) federaties stellen basisvoorwaarden naar een minimum aantal jeugdle-

den of een minimum jeugdwerking (bv. minstens 1 apart lesuur voor de jeugd, 1 gediplomeerde trainer per elf jeugdleden, deelname aan federatie-activiteiten, ...).

Subsidiereglementen i.f.v. kwaliteitsverhoging, met aandacht voor participatieverhoging

De meeste federaties zetten bewust enkele hoofditens voorop waarop de clubs punten moeten scoren. Gemiddeld zijn er dat 6. De grote gemeenschappelijke hoofditens zijn:

- **aantal leden of drop-out (25 federaties)**
bv. aantal leden per categorie, procentuele drop-out of ledenstijging, analyseren van redenen tot drop-out, ...
- **aanbod (31 federaties)**
bv. aantal trainingen per week, specialisatietrainingen, ...
- **sportieve activiteiten: aanvullende activiteiten voor de eigen leden, bovenop regulier aanbod (28 federaties)**
bv. organisatie van toernooien, deelname aan activiteiten van de federatie, volgen van ontwikkelingslijnen, ...
- **niet-sportieve (neven)activiteiten (14 federaties)**
bv. activiteiten ter bevordering van de clubsfeer, familiedag, ...
- **jeugdsportcoördinator (28 federaties)**, meestal met voorwaarden naar taakomschrijving en diploma-eisen
- **beleid of structuur (21 federaties)**
bv. hebben van/samenstelling van jeugdsportcommissie, jeugdafgevaardigde in bestuur, opmaak beleidsplan (met verplichte items), ...
- **kansengroepen/doelgroepenbeleid (28 federaties)**
voornaamste doelgroepen maatschappelijk achtergestelde jongeren/jongeren die in armoede leven en jongeren met een handicap. In bepaalde sporten wordt specifiek ingezet op actieve promotie voor jongens of meisjes.
- **ethisch verantwoord sporten (29 federaties)**
Vroeger werd voornamelijk ingezet op algemene ethische thema's en passieve acties (on-

dertekenen Panathlon Verklaring, opstellen gedragscode, ...). Voor 2012 zien we een positieve verschuiving naar het thema dat de federaties kozen (i.f.v. verplichtingen ethisch verantwoord sporten) en naar actieve acties. Enkele federaties belonen clubs die extra initiatieven nemen i.f.v. de speelgelegenheid van alle spelers.

- **Interne communicatie (21 federaties)**
meestal naar ouders toe (bv. onthaalbrochure, infomoment, ...), maar ook naar actieve input vanuit de jeugdleden via een interne ledenenquête of jeugdsportcommissie.
- **Promotie en externe communicatie (29 federaties)**
bv. promotieactiviteiten, schoolwerking, samenwerking sportdienst of andere actoren, ... (vaak met strikte voorwaarden zoals het volgen van een draaiboek, het inzetten van een gediplomeerde trainer, ...)
- **Opleiding trainers (32 federaties)**
bv. aantal gekwalificeerde trainers, kwalificatiegraad trainers, ...
- **Bijscholing trainers, scheidsrechters en/of bestuursleden (24 federaties)**
bv. punten voor het volgen van (welbepaalde) jeugdgerichte bijscholingen, hoofdzakelijk sportief, maar ook bestuurlijk.

Band club-federatie

Is het door de sterke visie die de federaties in deze projecten aan hun clubs overbrengen? Is het door het feit dat federaties via dit uniek systeem subsidies kunnen toekennen aan hun clubs? Is het omdat er meer persoonlijk contact is met de clubs?

Hoe dan ook: bijna alle sportfederaties geven aan dat de band met hun clubs door hun jeugdsportproject

versterkt (of minstens behouden blijft).

We zien dan ook dat driekwart van de federaties hun project gebruiken om ondersteunend of begeleidend op te treden naar de eigen clubs toe. Het reglement dient vaak als het ware als "kapstok" voor de rest van het jeugdbeleid. Zo werken federaties bijvoorbeeld draaiboeken uit voor evenementen, stellen ze ontwikkelingslijnen ter beschikking van de clubs of werkt men per club een uitgebreid verslag uit met tips tot verbetering van de jeugdwerking.

We stellen dan ook vast dat de projecten het meest effect hebben bij federaties die via persoonlijk contact hun clubs informeren over of ondersteunen binnen dit project.

Specifieke accenten

Bij bepaalde federaties vinden we ook uitzonderlijke accenten terug. Soms zijn deze eigen aan de sport, soms niet. Zo zetten bepaalde federaties in op onderlinge samenwerking tussen hun clubs of op paramedische begeleiding van de jeugdleden. Enkele federaties vragen hun clubs dan weer om extra begeleiding voor jeugdscheidsrechters.

Meer weten?

Benieuwd naar voorbeelden van andere federaties? In het voorjaar organiseert de VSF een collegawerkgroep over de inhoudelijke invulling van de facultatieve opdracht jeugdsport, waarbij ervaringen en goede voorbeelden van federaties uitgewisseld kunnen worden. Er zullen twee momenten georganiseerd worden: voor nieuwe projecten, en voor federaties die al een jeugdsportproject hadden tijdens de huidige olympiade.